

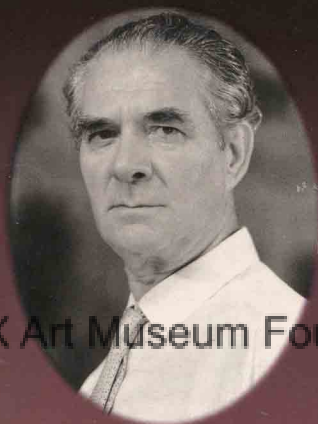
Rama IX Art Museum Foundation

100 ปี ศิลป พีระศรี

นิทรรศการเชิดชูเกียรติ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี

THE EXHIBITION OF LIFE AND WORKS OF PROFESSOR SILPA BHIRASRI

Rama IX Art Museum Foundation

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

นิทรรศการเชิดชูเกียรติ
ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี
Rama IX Art Museum Foundation
ณ โรงหล่อทองกมดศิลป์ กรมศิลปากร
๑๕ กันยายน - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๕

**THE EXHIBITION OF LIFE AND WORKS OF
PROFESSOR SILPA BHIRASRI**

**AT THE CASTING WORKSHOP, FINE ARTS DEPARTMENT
15 SEPTEMBER - 15 OCTOBER 1992**

 มูลนิธิ
หอศิลป์แห่งชาติ
RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION

อภินันทนาการจาก

CON-tempus

THE BANGKOK FINE ART CENTER

พรมนี้ก็สาบสูญแล้ว

Rama IX Art Museum Foundation

A black and white portrait of a middle-aged man with dark, slicked-back hair. He is wearing a light-colored suit jacket, a white dress shirt, and a dark tie with a small, repeating pattern. He is shown from the chest up, turned slightly to his left, with his right hand resting under his chin in a contemplative pose. The background is dark and out of focus, showing some vertical lines. The text "Rama IX Art Museum Foundation" is superimposed in a black, sans-serif font across the middle of the image, partially covering the man's face and hand.

Rama IX Art Museum Foundation

กำหนดการ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานในงาน

ฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี

ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร และกรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร

วันอังคารที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔

๑๕.๐๐ น.

- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง ถึงมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
- นายเกษมมหาวิทยาลัยศิลปากร อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร อธิบดีกรมศิลปากร เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ นายกสมาคมนักศึกษาเก่าประชาคมนิสิต ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์ กรรมการสภามหาวิทยาลัย รองอธิการบดี ใฝ่ฯ รับเสด็จฯ
- อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้แทนกรมศิลปากร ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ผู้แทนนักศึกษา และนางมลิณี (พีระศรี) สดาเดรีนี ทูลเกล้าฯ ถวายพวงมาลัย
- เสด็จฯ เข้าสู่ที่ประทับในท้องพระโรง หอศิลป วังท่าพระ
- รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ทูลเกล้าฯ ถวายสูจิบัตร
- รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร ทูลเกล้าฯ ถวายของที่ระลึก
- นายอนุสรณ์ ใฝ่ฯ ประธานกรรมการผู้จัดการมูลนิธิไทย ทูลเกล้าฯ ถวายพวงมาลัย รับเสด็จฯ ณ หอศิลป วังท่าพระ
- อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร กราบบังคมทูลรายงาน การจัดงานฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี
- รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ ประธานกรรมการดำเนินงานการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๘ และการแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่ ครั้งที่ ๔ กราบบังคมทูลรายงานการจัดแสดง และเบิกตัวผู้ได้รับรางวัล และผู้สนับสนุนโครงการ เข้ารับพระราชทานรางวัลและของที่ระลึก
- เสด็จฯ หอดพระเนตรการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๘ ณ หอศิลป วังท่าพระ
- เสด็จฯ ทรางวาทะออกไม้น ณ อนุสาวรีย์ ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี
- เสด็จฯ พิธีขบวนเสด็จแห่งชาติ ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์
- อธิบดีกรมศิลปากร ใฝ่ฯ รับเสด็จฯ
- หัวหน้าพิธีขบวนที่ ทูลเกล้าฯ ถวายของที่ระลึก
- เสด็จฯ โรงหล่อ กองหัตถศิลป์ กรมศิลปากร หอดพระเนตรงานแสดงนิทรรศการเชิดชูเกียรติ ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี
- อธิบดีกรมศิลปากร ทูลเกล้าฯ ถวายของที่ระลึก
- เสด็จฯ หอศิลป คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ หอดพระเนตรงานแสดงนิทรรศการผลงานคณะจารย์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ คณะตติยคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ ทูลเกล้าฯ ถวายของที่ระลึก
- กรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ทูลเกล้าฯ ถวายของที่ระลึก
- เสวยพระสุธารสา ณ อาคารหอประชุม มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เสด็จฯ ประทับรถยนต์พระที่นั่ง
- เสด็จพระราชดำเนินกลับ

คำกราบบังคมทูลของ นางไขศรี ศรีอรุณ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร
ในวโรกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จ ฯ ทรงเป็นองค์ประธาน

งานฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี

ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ และกรมศิลปากร

กรุงเทพมหานคร

วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๕

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทูลเกล้าฯ ถวายของพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นางไขศรี ศรีอรุณ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าฯ ที่ได้ฝ่าละอองพระบาท เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานในงานฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ย่อมเป็นที่ซาบซึ้งแก่คณะกรรมาธิการจัดงาน อาจารย์ข้าราชการ และผู้มีเกียรติที่ได้มาร่วม ณ ที่นี้โดยทั่วกัน
ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระวาทะเป็นสิริมงคลแก่การฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี โดยสังเขปดังนี้

ในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๕ คือวันนี้ เป็นวาระครบ ๑๐๐ ปีเกิด ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ผู้ซึ่งได้อุทิศชีวิตให้แก่วงการศิลปะ และวางรากฐานการศึกษาศิลปะร่วมสมัยของไทย ท่านเกิดที่เมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๔๓๕ ได้เดินทางเข้ารับราชการในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๖ ในตำแหน่งช่างปั้น กรมศิลปากร กระทั่งทรงดำรงตำแหน่งเป็น พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้ก่อตั้งโรงเรียนประณีตศิลปกรรม สังกัดกรมศิลปากร เพื่อฝึกหัดอบรมวิชาจิตรกรรมและประติมากรรม ให้แก่ข้าราชการและผู้สนใจ นับว่าเป็นโรงเรียนศิลปะแห่งแรกในประเทศไทย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ได้เปลี่ยนเป็น “โรงเรียนศิลปากร แผนกช่าง” ซึ่งได้เจริญก้าวหน้าเป็นลำดับ จนได้ยกฐานะเป็น “มหาวิทยาลัยศิลปากร” ในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ ได้เปิดสอนคณะจิตรกรรมและประติมากรรมเป็นคณะแรก โดยท่านได้ดำรงตำแหน่งคณบดีเป็นคนแรก ตั้งแต่นั้นจนเสียชีวิตในปี ๒๕๐๕ นอกจากนี้ท่านยังได้ริเริ่มก่อตั้งคณะสถาปัตยกรรมไทย (หรือคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ในเวลาต่อมา) คณะโบราณคดี และคณะมัณฑนศิลป์ด้วย จึงนับว่า ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากรและเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาร่วมสมัยของไทย

ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี โอนสัญชาติจากอิตาลีมาเป็นไทย และเปลี่ยนชื่อจาก “คอราโด เฟโรจี” เป็น “ศิลป์ พีระศรี” เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ ตลอดระยะเวลาเกือบ ๔๐ ปีที่ท่านได้รับราชการอยู่ในประเทศไทย ท่านได้อุทิศชีวิตของท่านทั้งหมดให้แก่วงการศิลปะ และการศึกษาศิลปะของไทย โดยได้ออกแบบและสร้างสรรค์อนุสาวรีย์ที่สำคัญของชาติไว้รวม ๑๘ แห่ง อาทิเช่น พระราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และพระเจ้าตากสินมหาราช และผลงานออกแบบประติ-

มากรมระดับอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เป็นต้น ท่านได้เขียนบทความและตำราเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปะโบราณคดี และการศึกษาศิลปะโดยเฉพาะศิลปะร่วมสมัยไว้ราว ๕๐ เรื่อง ท่านเป็นผู้ริเริ่มให้ความสำคัญ เรื่อง การอนุรักษ์ศิลปะไทย นับได้ว่าท่านได้อุทิศชีวิตเพื่องานศิลปะของประเทศไทยโดยแท้ ตั้งแต่เข้ามา รับราชการในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖ จนถึงแก่กรรมในวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๐๕

มหาวิทยาลัยศิลปากร กรมศิลปากร สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สมาคมนักศึกษาเก่ามหาวิทยาลัยศิลปากร มูลนิธิศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์ ส่วนราชการ และสถาบันอื่นๆ ได้สำนึกในพระคุณของ ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ตามที่ได้กราบทูลขำงต้น จึงได้จัดให้มีการเฉลิมฉลองในวาระ ๑๐๐ ปี ของท่าน เพื่อแสดงกตัญญูตงเวทีตาแก่บรมครูผู้บุกเบิกวิชาศิลปะร่วมสมัยของไทย และเพื่อเป็นการรวบรวมผลงานของท่านเผยแพร่ให้ปรากฏเป็นเกียรติยของมหาวิทยาลัย และของชาติสืบไป

การจัดเตรียมโครงการเฉลิมฉลองได้เริ่มเตรียมการมาตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๓๒ - เดือนกันยายน ๒๕๓๕ และจะมีการเฉลิมฉลองไปจนถึงเดือนกันยายน ๒๕๓๖ ซึ่งมีกิจกรรมโครงการต่างๆ หลายโครงการ ได้แก่ โครงการจัดตั้งกองทุน ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี เพื่อสนับสนุนการศึกษาด้านศิลปะของชาติ การจัดนิทรรศการทางศิลปะ ๖ โครงการ การจัดทำหนังสือชุด ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี จำนวน ๕ เล่ม การจัดทำตราประทับรายการฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี การจัดทำของที่ระลึกการจัดทำวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับพิเศษ นอกจากนี้ยังมีโครงการที่ได้รับความสนับสนุนจากสถานทูตอิตาลี คือ การจัดกาลาดินเนอร์คอนเสิร์ต เป็นวาระที่มหาวิทยาลัยศิลปากรและสถานทูตอิตาลี ไม่เลือกและจะงานในวาระพิเศษคือการจัดกิจกรรมของสังคมแล้ว เช่น การจัดนิทรรศการมหกรรมศิลปกรรม ๑๖ ศิลปชั้นเยี่ยมแห่งชาติ ซึ่งได้มาของพระบาทได้มีพระมหากษัตริย์คุณเสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธาน เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๕ ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ สำหรับในวันนี้จะมีการจัดนิทรรศการเพื่อเฉลิมฉลองในวาระดังกล่าว ดังนี้

๑. การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๔

ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ได้เห็นความสำคัญของการส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานทางด้านศิลปกรรม จึงได้จัดให้มีการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติขึ้นเป็นครั้งแรก ในปี ๒๔๙๒ และได้กระทำต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน การจัดแสดงครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๓๔ ทั้งนี้ เนื่องจกามหาวิทยาลัยได้ตระหนักว่า การศึกษาศิลปะ การสร้างสรรค์งานศิลปะ และการเผยแพร่งานศิลปะเป็นสิ่งสัมพันธ์กัน และมีความสำคัญยิ่ง การจัดแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๔ ในปีนี้ถือเป็นโอกาสร่วมฉลอง ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ด้วย เพื่อรำลึกถึงท่านผู้ริเริ่มให้มีการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติขึ้น

ในการคัดเลือกและตัดสินผลงานศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๔ นี้ มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยศิลปินชั้นเยี่ยม นักวิชาการผู้สอนศิลปะ นักวิชาการศิลปะ และศิลปินอิสระ งานที่รับเข้าประกวดและแสดง มี ๔ ประเภท คือ ประเภทจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และประเภทสื่อประสม มีศิลปิน ๑๕๒ คน ส่งผลงานเข้าประกวด รวม ๒๘๗ ชิ้น คณะกรรมการคัดเลือกและตัดสินได้ตัดสินผลงานให้ได้รับรางวัล จำนวน ๑๓ รางวัล แบ่งเป็นประเภทจิตรกรรม ๔ รางวัล ประติมากรรม ๕ รางวัล ประเภทภาพพิมพ์ ๓ รางวัล และประเภทสื่อประสม ๒ รางวัล นอกจากนี้ยังได้คัดเลือกงานที่ส่งเข้าประกวด แต่ไม่ได้รับรางวัลเข้าแสดงอีกจำนวนหนึ่งด้วย และยังมีผลงานของศิลปินเชื้อเชิญเข้า

ร่วมแสดงด้วย อาทิ นายสวัสดิ์ ตันติสุข กำหนดจัดแสดงตั้งแต่วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๕ - ๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

อนึ่ง มหาวิทยาลัยศิลปากรและคณะกรรมการจัดงาน รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อมมากที่สุดที่ได้ ในการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานงานจิตรกรรมฝีพระหัตถ์เข้าร่วมแสดง ตามที่มหาวิทยาลัยศิลปากรได้กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทาน เช่นทุกปีที่ผ่านมา

๒. นิทรรศการเชิดชูเกียรติ ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี

จัดแสดง ณ โรงหล่อ กองหัตถศิลป์ กรมศิลปากร ระหว่างวันที่ ๑๕ กันยายน - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นสถานที่ที่ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี สร้างผลงานประติมากรรมและอนุสาวรีย์ต่างๆ โดยจะจัดแสดงชีวประวัติและผลงานของ ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ทั้งในด้านงานออกแบบ งานศิลปกรรม และผลงานทางวิชาการ ได้แก่ ต้นแบบอนุสาวรีย์ต่างๆ แบบร่างประติมากรรมชิ้นสำคัญๆ ภาพประวัติศาสตร์ และแบบอย่างศิลปะ การศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่องานศิลปะ ภาพถ่ายอนุสาวรีย์ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ อาทิ อนุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี เป็นต้น

๓. นิทรรศการผลงานของคณาจารย์คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์

จัดแสดง ณ หอศิลป์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ ระหว่างวันที่ ๑๕-๓๐ กันยายน ๒๕๓๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนบรรยากาศในการสร้างสรรค์และค้นหาแนวทางด้านศิลปะ และเผยแพร่ข้อมูลอันมีค่าในคุณค่าทางศิลปกรรมของคณาจารย์ในสถานกลางและสถานภูมิภาค ประกอบด้วยผลงานของคณาจารย์ในคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ ๓๐ ท่าน แบ่งเป็น ประเภทจิตรกรรม ๑๑ ชิ้น ประติมากรรม ๓ ชิ้น ภาพพิมพ์ ๘ ชิ้น ศิลปะไทย ๒ ชิ้น ลีปะสม ๑๗ ชิ้น และบทความทางวิชาการ

อนึ่ง ในวันศิลปิน พีระศรี ทุกปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ซึ่งในปีนี้จัดเป็นครั้งที่ ๔ ได้ถือเป็นกิจกรรมเพื่อร่วมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ด้วย และได้เปิดการแสดงงานไปแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๕ มีศิลปินรุ่นเยาว์ ที่ได้รับรางวัลรวม ๑๖ คน ซึ่งจะได้เข้ารับพระราชทานรางวัลในวันนี้ด้วย

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลแล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญได้ฝ่าละอองพระบาท พระราชทานรางวัลแก่ศิลปินผู้ชนะการประกวด พร้อมทั้งพระราชทานของที่ระลึกแก่ผู้แทนหน่วยงานเอกชนที่ได้รับบริจาคเงินให้ความสนับสนุนงานนิทรรศการเชิดชูเกียรติ ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี งานแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ โดย นางมณีนีปิ่นพรหมสุทธิรักษ์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ จะเบิกตัวผู้เข้ารับพระราชทานของที่ระลึกและรางวัลตามลำดับต่อไป กับขอพระราชทานอัญเชิญได้ฝ่าละอองพระบาทเปิดงานฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี เพื่อเป็นสิริมงคลและเป็นเกียรติแก่ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี มหาวิทยาลัยศิลปากร และผู้มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้โดยทั่วกัน

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

Rama IX Art Museum Foundation